

MESLEK SEÇİMİ SÜRECİNDE AİLENİN ROLÜ

Anne baba olarak geleceğe yönelik en değerli yatırımlarımız çocuklarımızdır. Çok sevdiğimiz çocuklarımız için her şeyin en iyisini en güzelini isteriz. Bu istekle daha çocuklarımız doğmadan onlarla ilgili önemli kararlar alırız ve büyüyünce hangi mesleği seçeceğine ilişkin hayaller kurarız.

En iyi çocuk bizim olacaktır, en güzel, en başarılı, en akıllı, en mutlu..... Hatta an gelir kendimizden bile vazgeçeriz onlar için.... Bir motif gibi sabırla, özveriyle, emekle işleriz onları....

Onlar bizim çocuklarımızdır...

Bu çalışma; çocuğunuzun kendini tanıyıp kendine uygun mesleği seçerek mutlu, üretken ve başarılı bir hayat sürmesi için, size ve çocuklarınıza yol gösterecektir.

MESLEKİ GELİŞİM SÜRECİNDE VE BİR MESLEĞE YÖNELMEDE AİLE NEDEN ÖNEMLİDİR?

Çünkü anne ve babalar:

- ▶ Gözlemleri ve görüşleri ile çocuklarının bir mesleği seçmelerini kolaylaştırıcı ve destekleyicidir.
- ▶ Aile içinde verdikleri mesajlarla çocuklarının meslekleri keşfetmelerine ve tanımalarına yardımcı olurlar.
- ▶ Çocuklarının ilgi, yetenek ve mesleki değerleri ile meslekler arasındaki ilişkileri anlamalarında önemli bir rol oynarlar.

Çocuklarının özelliklerine uygun eğitim-öğretim ortamını hazırlamada önemli rol oynarlar.

► Bir işte çalışmanın gereği ve önemini farkına varmalarını sağlamak için çocuklarına model olurlar.

► Çocuk ve gençlerin mesleklere, eğitim-iş hayatı ve çalışmaya ilişkin olumlu ya da olumsuz tutum geliştirmelerine yol açarlar.

ANNE BEKLENTİLERİ

- Kendi devamını görmek, hayatta bir dayanağı olduğunu hissetmek,
- Çocuğunu başarılı görmek,
- Kişi ve aile ölçüğünde gurur duymayı istemek,
- Özel beklentiler içinde olmak

BABA BEKLENTİLERİ

- Aile gücünün devamını getirmek,
- Hayallerini gerçekleştirmek,
- Çabalarının boşa gitmediğini görmek,
- Onun için yaptıklarının karşılığını görmek,
- Onu görmek istediği gibi görmek,
- Kendi gücüyle kıyaslamak.

OYSA...

... GENCİN BEKLENTİLERİ

- Kendi bağımsızlığını yaratmak,
- Bireysel kimliğini bulmak,
- Toplumsal kimliğini bulmak,
- Anne babadan farklı olmak,
- Hayatını düzenleme gücü kazanmak,
- Kendini toplum içinde sınamak,
- Yarışmak ve Kazanmaktır.

SİZİN İSTEDİĞİNİZ GELECEK ÇOCUĞUNUZUN İSTEDİĞİ GELECEK Mİ?

- Ana babalar bazen “çocuklarının iyiliği ve mutluluğu için kendi hayallerini çocuklarının gerçekleştirmesini isteyebilirler. Sık sık duyduğumuz “ben olamadım, çocuğum olsun” düşüncesi, yeterli potansiyeli olmayan bir çocuk için mutsuzluk kaynağı olabilir.
- Çocuklarınızın geleceğe ilişkin planlarını dikkate alın,
- Yapamayacakları ve hiç ilgilenmedikleri konularda onları zorlamayın. Örneğin; matematik ve fen derslerinde başarılı olamayan bir çocuğun mühendis veya doktor olması konusunda zorlanmaması gerektiği gibi.

kız olursa
Buket,
erkek olursa
Barış

kız olursa
öğretmen,
erkek olursa
doktor

ANNE BABALARIN GÖREVLERİ

- Çocuğumuz yaz tatilinde çalışmak istiyorsa onu yüreklendirmek, olanak yaratmak.
- Kendini gerçekleştirebileceği, mutlu ve başarılı olabileceği bir mesleği seçebilmesi fırsat vermek,
- Mesleğin seçilmesi sorumluluğunu çocuğumuza bırakmak, neyin iyi olduğuna kendimiz karar vermemek.
- Kendi geleceği için çaba harcamasına ve uygun alanı keşfetmesine fırsat tanımak,
- Deneyimlerimizi çocuklarımızın önlerindeki engelleri, kaldırarak, bilgiye ulaşma yolların göstermede kullanmak
- Çocuğumuzun zayıf olduğu yönleri yerine, güçlü olduğu yönlerini vurgulamaya çalışmaktır..

- Zorlanan çocuk kendini kanıtlama çabası içine girecek ve yapabileceklerini göz ardı ederek kendisi için ulaşılması zor hedefler koyacaktır.
- Önemli olan çocuğun neler yapabileceğini belirleyip ondan o ölçüde başarı beklemektir.
- Çocuğunuzu kendine güvenen, başarılı ve mutlu bir birey olarak yetiştirmek istiyorsanız onu karşılaştığı zorlukları aşması için desteklemelisiniz.
- Aileler seçenekleri görmesinde çocuklarına yardımcı olmalı ancak seçimi ve kararı çocuklarına bırakmalıdır.

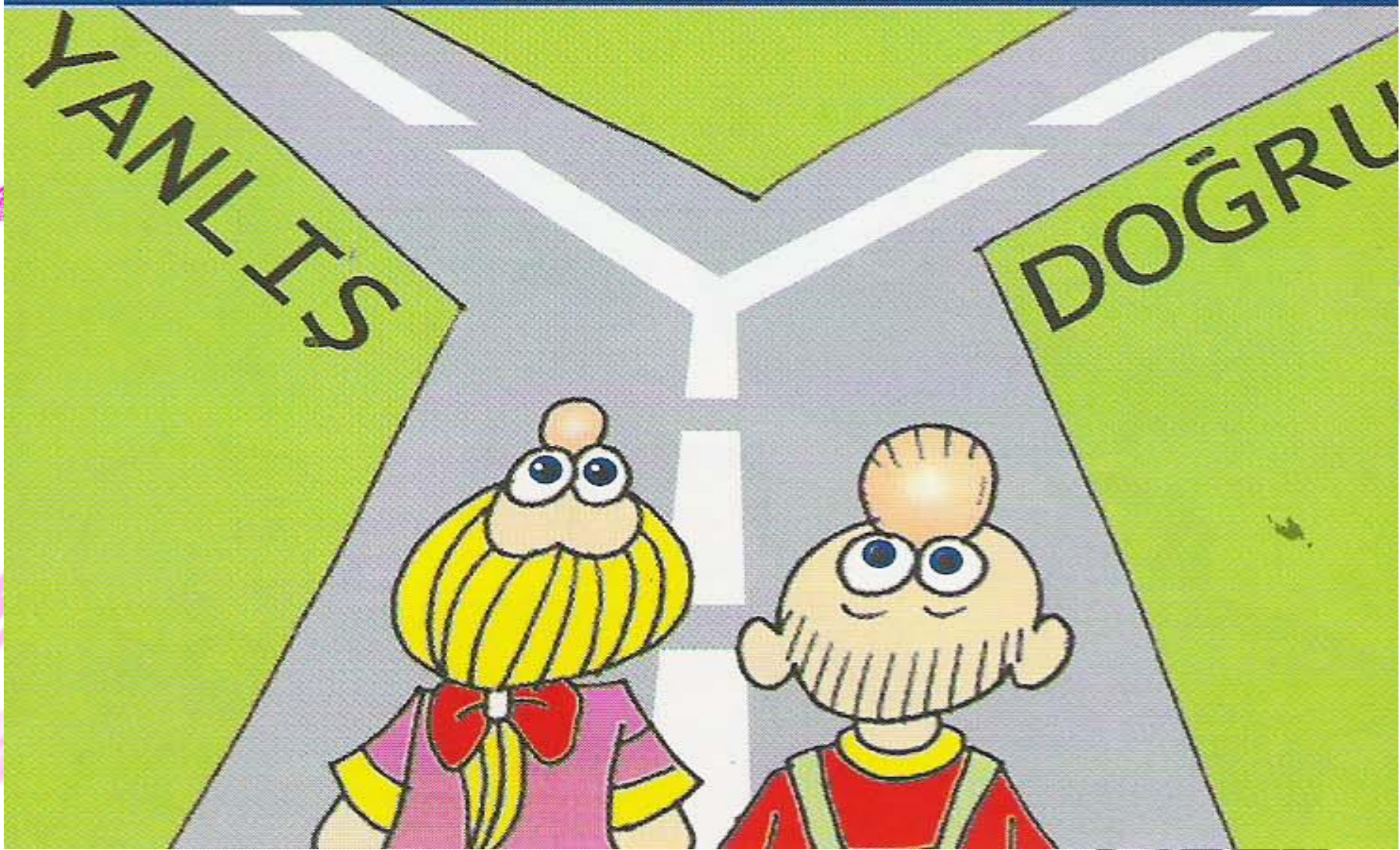

Ancak kararı çocuğa bırakmanın, karar anında çocuğu yalnız bırakmak olmadığı unutulmamalıdır.

Meslek seçimi konusunda yol gösterilebilir, fikrinizi söyleyebilirsiniz ama son kararı siz değil, çocuğunuz versin.

"Öğüt vermek kolay, örnek olmak zordur."

ÇOCUĞUNUZA YAŞANTI ZENGİNLİĞİ KAZANDIRIN.

Çocuğunuzla farklı ortamlarda (ev, oyun alanı, okul, sinema, alışveriş vb.) zaman geçirin, onun değişik etkinlikler yapmasını sağlayın.

Böylece nelerden hoşlandığını, neyi daha rahat yapabildiğini ve hangi becerilere sahip olduğunu gözleyebilir, hayatında yeni ufuklar açmasına ve yenilikler katmasına yardımcı olabilirsiniz.

Çocuğunuzu dinlerken, izlerken ve onunla sohbet ederken her bireyin birbirinden farklı olduğunu ve çocuğunuzun içinde bulunduğu gelişim döneminin özelliklerini de unutmamalısınız.

MESLEK SEÇİMİNDE BAZI OLUMSUZ ANNE VE BABA TUTUMLARI

- “Ben olamadım sen olacaksın/olabilirsin” : Eğer böyle bir anlayışınız varsa belki kendi hayal kırıklığınızı çocuğunuza da yaşatıyor olabilirsiniz.
- “ çocuğu oldu ama...” : Komşularımızın , akrabalarımızın, arkadaşlarımızın çocukları ile bizim çocuğumuzun farklı olduğunu kabul etmeliyiz. Çocuğumuz akranları ile rekabet edebilir, bu onun yaşantısı ancak biz yetişkinler çevremizle rekabetimizde çocuklarımızı kullanmamalıyız. Bu rekabet çocuğumuzun benlik saygısının düşmesine neden olabileceği gibigerçek yeteneklerini ve kapasitesini ortaya koymasına da engel olabilir.

- Ancak senin gibi bir bu alanı seçer...” :
Çocuğunuzu küçümsemek, değersiz görmek , alay etmenin onun yaşamla mücadelesini zayıflatmanın dışında bir etkisi olmaz.
- “ Bak kardeşin” : Bak kardeşin ...” diye başlayan her cümle onların kıskançlığını kışkırtacak, biri bir süre hep başarılı olurken diğeri sürekli başarısızlığa doğru sürüklenecek, başarısız olan kendisini toplamaya başladığında, başarılı olanın birden başarısının düştüğünü göreceksiniz.

Çocuğunuzu kendinden daha başarılı olanlarla kıyaslamak onu üzer. Unutmayın insanlar yetenekleri yönünden eşit değildir. Nasıl boyları, kiloları, saç ve göz renkleri aynı değilse başarıları da aynı olmayabilir. Çocuğunuzun durumunu başkaları ile değil, daha önceki kendi durumu ile kıyaslayınız.

GENÇTE HEDEF OLUŐTURMAK İÇİN SİZLER NELER YAPABİLİRSİNİZ?

- Öncelikle; çocuklarınıza sağlıklı ve huzurlu bir aile ortamı hazırlayın. Çocuklarınıza verebileceğimiz en anlamlı ve en önemli desteğin ona huzurlu bir aile ortamı hazırlamak olduğunu unutmayın.
- Çocuklarınızı olduğu gibi kabul edin. Her anne baba çocuğunun başarılarıyla mutlu olmak ve gurur duymak ister. Ancak bunu esas gaye haline getirmeyin. Onu her zaman ve her haliyle sevdiğinizi ve değer verdiğinizi hissettirin. ‘Kazanamazsan herkese rezil oluruz, başkalarının yüzüne nasıl bakarız, komşunun çocuğu senden daha başarılı’ gibi ifadelerden kaçının.

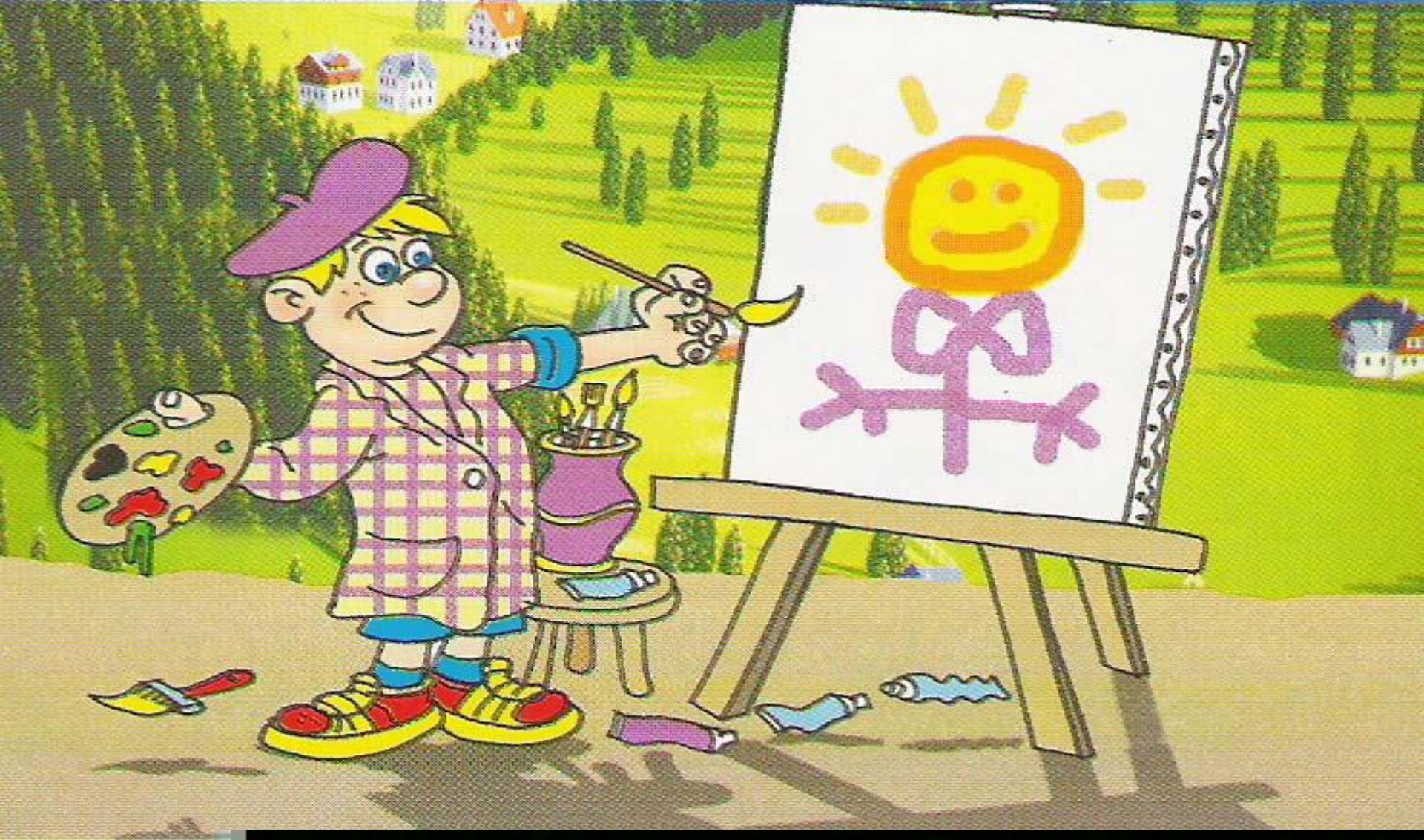

- Çocuğunuzun Başarisina da başarısızlığına da katkınızın olduğunu unutmayın. Çocuğunuzun yaşadığı veya yaşayacağı tüm başarılarında yaptıklarınız ve yapmadıklarınızla ortak olduğunuzu unutmayın. Başarılarıyla gurur duyduğunuz gibi başarısızlıklarında da kendi payınıza düşeni alın.
- Yapılan tercihin çocuğunuz için olduğunu unutmayın. Anne baba olarak kendi adınıza bir tercih yapmadığınızı dolayısıyla merkezde çocuğunuzun olması gerektiğini onun ilgi yetenek ve değerleri doğrultusunda verilecek kararların daha isabetli olacağını her zaman aklınızda bulundurun.
- Unutmayın ki çocuğunuzun eğitim göreceği alan, onu bir mesleğe hazırlayacak ve bu meslek, 'O'NUN tüm yaşamını etkileyecek.

- Kendi beklentilerinizi değil onun beklentilerini konuşabilirsiniz.
- Hayattan ne istiyor? Beklentileri var mı? Onunla konuşarak ileriye görmesine yardımcı olabilirsiniz.
- Her zaman bizim açımızdan hayata bakmak zorunda değiller. Onun fikir ve görüşlerine değer verebilir, böylece çocuğunuzu tanımış olursunuz.
- Onların dürüst çabalarını ödüllendirebilir takdir edebilirsiniz. Başarılarını değil, dürüst çabalarını ödüllendirmek çok önemlidir. Böylece emek harcamanın değerini öğretmiş oluruz.

Çocuğumuza, bizim için başarısından çok, göstereceği çabanın ve başardığında yaşayacağı mutluluğun önemli olduğunu hissettirmeliyiz.

UNUTMAYIN!!!

- Puanına göre değil, çocuğunuza göre tercih yapın. Çocuklarınızın çok yüksek puan ile kabul eden bölümlere girmesiyle övünmek yerine, kendi istediği yeri seçmelerine destek olmanın daha önemli olduğunu unutmayın
- Her doğru size ve çocuğunuza uymayabilir. Mesleklerin popüler ve iş olanaklarının fazla olması gibi nedenler çocuklarınızın bu mesleklere yöneltilmesi için %100 yeterli ve geçerli bir sebep değildir.

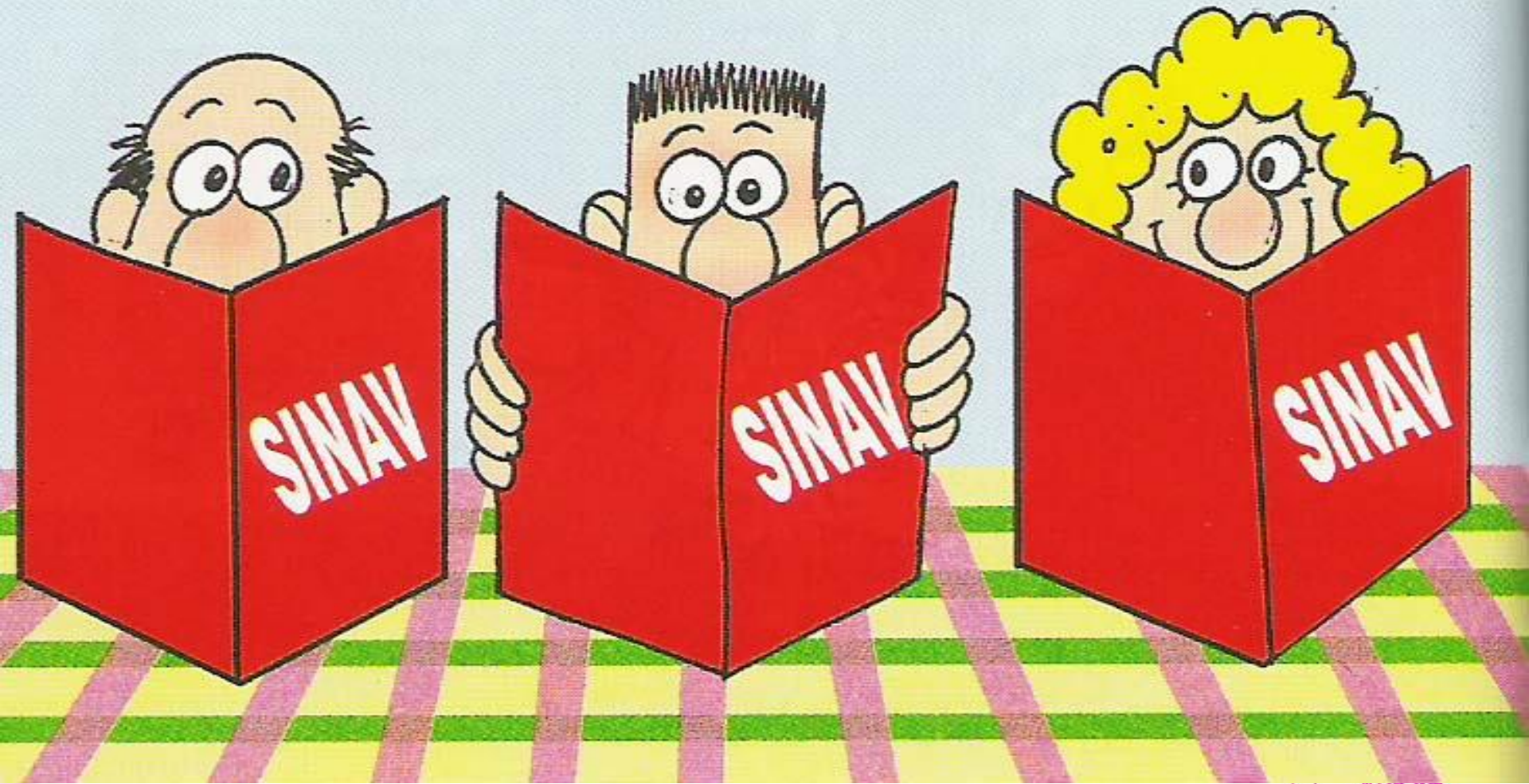
ÇOCUĞUMUN MESLEKİ GELİŞİM SÜRECİNE NASIL DESTEK OLABİLİRİM?

- ▶ bilinçli olmayım,
 - ▶ çocuğumun ihtiyaçlarını,
 - ▶ ilgi duyduğu alanları,
 - ▶ yeteneklerini bilmesine yardımcı olmalıyım.
-
- ▶ İlk ve ortaöğretim yıllarında ilgi ve değerlerin sıklıkla değişebileceğini bilmeliyim.
 - ▶ Okuldaki öğretmenleriyle sıkı işbirliği içinde olmalıyım ve dersleri ile meslekler arasında bağlantı kurması için destek vermeliyim.

- Günümüzün iş dünyasında ne gibi yenilikler ve değişimler olduğunu takip etmeli ve yeri geldikçe çocuğumla konuşmalıyım.
- Ortaokulda lise seçimi, lisede ders seçimi, üniversite sınavında bölüm seçimi gibi önemli kararlarında onunla birlikte araştırma yaparak ve konuşup paylaşarak bu sürece etkili biçimde katılmalıyım.

*"Gönüldeki yerler kazanılsın kazanılmasın;
çocuğumuzu kazanmak, bütün öteki
kazançlardan daha değerlidir."*

TEŞVİK EDİCİ SÖZLERİ KULLANIN!

- Bu işi yapabileceğini biliyorum...
- Çaba gösterdikçe başarılı olduğunu görüyorum...
- Bu yaptıklarını takdir ediyorum...
- Kararına güveniyorum...
- Bu konuyu ayrıntılı düşündüğün belli oluyor...
- Eminim ki bu biçimde çalışmayı sürdürürsen başarılı olacaksın...

Teşvik sözlerinde ne akıl verme ne de ödül vardır.

Sadece çabanın fark edilmesi, çocuğun yaptığı işe güven duyması ve takdir edilmesi vardır.

Teşvik sözleri ile ulaşacağımız nokta; çocuğumuzun kendi geleceğine sahip çıkması, çaba ve gelişmelerinin fark edilmesi ve olumlu yönlerinin vurgulanmasıdır.

**ÇOCUĞUNUZUN YÜZÜNÜ VE YÜREĞİNİ
GÜLÜMSETECEK MESLEĞİ SEÇMESİNE YARDIMCI
OLMANIZ DİLEĞİYLE..**

